



IRIS  
SALTEN  
IKS

---

# Bærekraftsrapport 2022

# Innhold

## 03 Innledning

4 *Direktørens ord*

## 06 Om Iris Salten-konsernet

6 *Visjon og verdier*

9 *Verdikjeden - avfallssektoren*

10 *Bærekraft i konsernet*

## 11 Vesentlighetsanalyse

13 *Våre strategiske fokusområder for bærekraft*

## 15 Bærekraftsområde 1:

Sirkulær økonomi

19 *Slik har vi jobbet med ombruk i 2022*

20 *Slik har vi jobbet med økt materialgjenvinning i 2022*

## 22 Bærekraftsområde 2:

Klima- og miljøpåvirkning

26 *Klimaregnskapet*

27 *Klimagevinst/utslipp ulike aktiviteter (tonn CO<sup>2</sup>e)*

28 *Redusere restavfallsmengden og forbedre kildesorteringen*

29 *Klimagevinst/utslipp ulike aktiviteter (tonn CO<sup>2</sup>e)*

30 *Utslipp til nærmiljøet*

## 32 Bærekraftsområde 3:

Arbeidsmiljø og kompetanse

35 *Kommunikasjon*

35 *Arbeidsmiljø*

36 *Opplæring, trainee og lærlinger*

36 *Likestilling, diskriminering og etnisitet*

## 37 Bærekraftsområde 4:

Ansvarlig og transparent verdiskapning

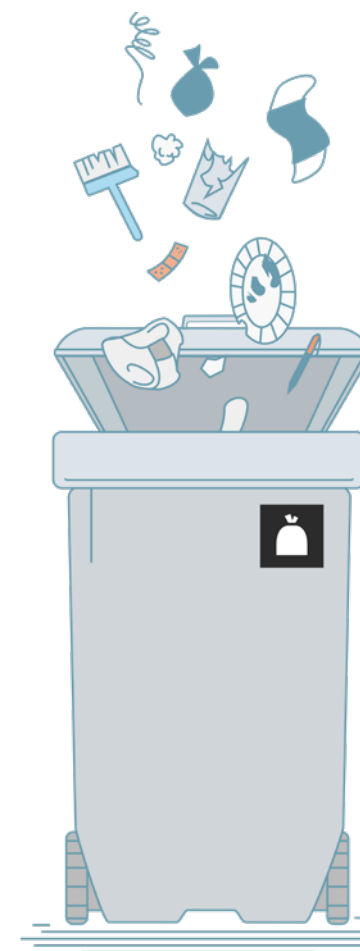
40 *Eget bærekraftsarbeid, etterlevelse og transparens*

40 *Etikk*

41 *Ansvarlig innkjøp og leverandørkjede*

41 *Hjertesak*

IRIS SALTEN IKS  
Org.nr: 967 518 190 MVA  
Postadresse:  
Postboks 6094  
8031 Bodø



# Innledning



Foto: Marthe Mølstre

Tidlig krøkes den som god kildesortering skal bli



Parisavtalen er en internasjonal klimaavtale som ble vedtatt den 12. desember 2015 på FNs klimakonferanse 2015 i Paris. Parisavtalen var et steg i riktig retning for å skape internasjonal enighet om å gjøre noe med klimakrisen. Likevel tegner klimareporter et dystert bilde av utviklingen, og den globale oppvarmingen vil stige mer enn målet på 1,5 grader.

”

Skal vi nå våre klimamål, kreves en betydelig innsats og samarbeid på tvers av sektorer og samfunnsområder. Det vil også kreve politisk vilje og engasjement fra både myndigheter, næringsliv og befolkningen generelt – alle må bidra.



## Direktørens ord

Bærekraft handler om å ta vare på planeten, å sikre en god fremtid for kommende generasjoner. For konsernet Iris, har vi jobbet med dette i mange år. Fra vi startet kildesortering tilbake til 1997, har vi gradvis utviklet oss med mål om å løfte avfallet fra deponering og forbrenning til materialgjenvinning og ombruk.

Klimaanalysen av avfallsbehandlingen vår i 2022 viser at vår drift har en samlet klimagevinst på 39 000 tonn CO2e, som tilsvarer årlig utslipp fra 22 000 biler. Klimaanalysen inkluderer både utslipp fra avfallet oppstår til det er ferdig behandlet, samt gevinsten ved at man unngår produksjon av nye materialer.

### *Hvordan kan vi øke klimagevinsten?*

46% av avfallet går i dag til forbrenning, og det er en altfor stor andel. Vi må øke utsortering fra restavfallet, på denne måten flyttes avfallet fra forbrenning til materialgjenvinning og ombruk. Parallelt må vi også jobbe for avfallsreduksjon. Dette bidrar til å redusere behovet for å utvinne nye råvarer som igjen bidrar til å redusere miljøbelastningen.

I 2022 har vi jobbet mye med avfalls- og utslippsreducerende tiltak i konsernet, og i samarbeid med kunder og partnere.

### *Prosjekter som kan nevnes:*

- Innføring av blanke sekker på våre miljøborgere både for husholdning og næring i nært samarbeid med Østbo AS og Retura Iris AS
- Oppstart av arbeidet med mål om å tilrette-legge for en sorteringsløsning for fritidsboliger
- Pilotprosjekt på ombruk av byggevarer
- Strategi og handlingsplan for ombruk for husholdning og næring
- Gjenvinning av plast fra oppdrettsnæringen
- Ombruk av forurensende jordmasser
- Utrede ny drivlinje for våre biler - innkjøp av EL-avfallsbil
- Fortsatt elektrifisering av vår produksjon på Vikan

***Bjørn Ove Moum,***  
Direktør Iris Salten





I 2022 startet vi arbeidet med å gjennomgå våre strategier, med mål om å gi oss en ny og klar retning i alle våre selskaper. Vi samlet oss om vår nye visjon «Sammen skaper vi fremtiden» - skal vi nå klimamålene må alle bidra.

***Vi landet også fire fokusområder som skal gjennomsyre våre virksomheter kommende år:***

➔ ***Sammen***

Vi tar en rolle i og for Salten, regionalt og nasjonalt gjennom samarbeid.

➔ ***Skaper***

Vi skaper bedre tjenester for våre kunder og eiere gjennom nyskapende innovasjon, fremtidsrettede og bærekraftige løsninger, digitalisering og teknologisk utvikling.

➔ ***Vi***

Vi øker internt samarbeidet mellom selskapene, innenfor konkurranseregelverket, for å skape en god og fremtidsrettet bedriftskultur på tvers av selskapene.

➔ ***Fremtiden***

Vi tar felles eierskap og ansvar for fremtiden og det grønne skiftet gjennom å inspirere og aktivt søke samarbeid med andre, være nysgjerrig, fremtidstro og nyskapende, og ved å implementere tredelt bunnlinje.



Foto: Marthe Mølstre

Vi gjennomfører årlig plukkanalyse av avfallet fra husholdninger i Salten

Fokusområdene er innarbeidet i alle datterselskapers selskapsstrategier, deres mål med tiltak og KPI-er for måling. Det er også satt i gang et større arbeid for å styrke satsningen på bærekraft i konsernet i 2022. Vi har valgt ut fire områder innen bærekraft som vi vil fokusere spesielt på, og satt opp mål og tiltak innenfor disse.

***Det er:***

- Sirkulær økonomi
- Klima- og miljøpåvirkning
- Kompetanse og arbeidsmiljø
- Ansvarlig og transparent verdiskapning

Vi ønsker å være åpne på hvordan vi jobber med bærekraft og vår måloppnåelse innen disse områdene, og publiserer derfor for første gang en bærekraftsrapport for Iris-konsernet for året som er gått. Vi vil jobbe med å forbedre rapporteringen i årene som kommer, blant annet hvordan vi skal måle status for måloppnåelse på gode måter, og har ambisjoner om å lage bærekraftsrapporter av høy kvalitet og i samsvar med standarder fremover.



**Visjon**

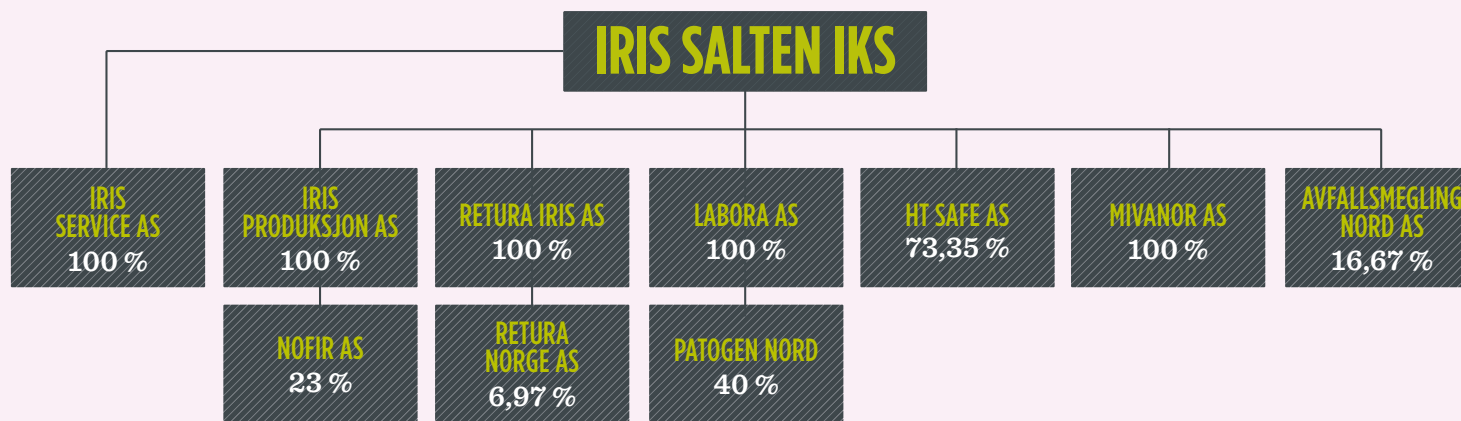
Sammen skaper vi fremtiden

**Verdier**

Ansvarlig, hjelpsom, effektiv  
og nyskapende

# Om Iris Salten-konsernet





Iris Salten IKS er eid av de 9 kommunene i Salten; Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold etter innbyggerantall. Konsernet består av morselskapet med fem heleide datterselskap samt ett datterselskap med stort majoritetseierskap.

Morselskapet Iris Salten IKS har ansvaret for husholdningsrenovasjon i Salten. Samtidig har morselskapet flere datterselskap og eierskap med forretnings-områder direkte tilknyttet avfallsbehandling. Iris har også datterselskaper innenfor vekstområdet «blå næring». Felles for datterselskapene er det offentlige eierskapet som Iris Salten IKS forvalter på vegne av sine eierkommuner.



**Iris Service AS** drifter de lovpålagte og gebyrfinansierte renovasjonstjenestene i Salten. Iris Service AS utfører tjenester for Iris Salten IKS, og har ansvaret for innsamling av husholdningsavfall i hele Salten, drifter alle miljøtorg i Iris konsernet og har eget kundesenter.



**Iris Produksjon AS** driver deponi, grov-sortering av avfall, komposterings-anlegg, jern og metall og bilsanerings-anlegg.

Forretningsområde er mottak, behandling og avsetning av materialer til ny anvendelse.



**Labora AS** foretar salg av laboratorie-tjenester og fiskehelsetjenester i Nord Norge. Selskapet utfører prøvetaking, analyser og er konsulenter for sine kunder. Selskapets virksomhet omfatter også FOU og formidling av FOU-kompetanse. Selskapet har sitt hovedkontor på Rønvikleira, i Bodø kommune.



**Retura Iris AS** håndterer alle typer avfall fra næringslivet i Salten, samt leverer tjenester utover den ordinære husholdningsrenovasjonen til privat-markedet. Retura Iris AS har ansvaret for at alle sentrale avtaler gjennom Retura-samarbeidet håndteres i Nord-Norge.



**Mivanor AS** utvikler, selger, bygger og drifter renseanlegg for industrielt avløpsvann tilpasset ulike bransjer. Selskapet har sitt hovedkontor i Sandnes Kommune.



**HT-Safe AS** er et responscenter for velferdsteknologi, sikkerhetsalarm og legevakt med døgnåpen bemanning. Selskapet har sitt hovedkontor på Oppeid i Hamarøy kommune. Iris Salten IKS eier 73,35 %.







Illustrasjon: Deadline.no

## Verdikjeden - avfallssektoren

Avfallsselskapene Iris Service, Iris Produksjon og Retura Iris har tilholdssted og hovedkontor på Vikan Avfallsplass utenfor Bodø (som er illustrert i figuren over).

Her leverer Iris Service inn avfall fra husholdningene i Salten, mens Retura Iris leverer inn avfall fra næringslivet i Salten. I tillegg kan eksterne næringskunder levere avfall direkte på Vikan.

Avfall behandles av Iris Produksjon, før det sendes videre til ombruk, material- eller energigjenvinning med båt, tog eller lastebil. Matavfall og hageavfall komposteres på Vikan og blir til plenmiks som kan kjøpes av husholdninger og næringsliv i Salten. Avfall og masser som ikke kan gjenvinnes legges på eget deponi, og sigevann fra deponiet renses ved hjelp av renseteknologi fra Mivanor.

## Bærekraft i konsernet

Konsernet har et tydelig engasjement for bærekraft, og samtlige selskaper har fokus på bærekraft i sine strategier. Iris Salten er en kjent merkevare i Nordland, som lenge har frontet en bærekraftig utvikling, og som tar betydelig samfunnsansvar. Iris Salten-konsernet jobber spesielt med FNs bærekraftsmål 8, 9, 11, 12, 13, 14 og 17, da disse er spesielt relevante for vår drift, og er områder hvor vi kan ha stor påvirkning. Vi jobber aktivt med utviklingsprosjekter som fremmer bærekraft gjennom strategiske partnerskap eller i direkte prosjektsamarbeid med andre.

Iris Salten har et ansvar for å forvalte og drifte konsernet på en bærekraftig måte. Vi skal være transparente i vårt arbeid og åpne om hvordan vår drift påvirker miljø, samfunn og mennesker. I 2022 startet vi derfor prosessen med å styrke vårt bærekraftsarbeid og forbedre konsernets rapportering på bærekraft. Iris Salten er

allerede pålagt å rapportere på bærekraft i henhold til kravene i regnskapsloven § 3-3a og § 3-3c. Denne rapporten oppfyller disse kravene, og utvider samtidig omfanget av rapporteringen vår betydelig. Bærekraftsrapporten viser hvordan Iris-konsernet jobber med bærekraft, status for arbeidet vårt og mål for veien videre.

Rapporten vil danne grunnlag for videre arbeid med bærekraft i konsernet. I dette arbeidet er det gjennomført en vesentlighetsanalyse. Den gir en overordnet retning for Iris Saltens sitt bærekraftsarbeid, og synliggjør de fire områdene konsernet har størst påvirkning på. Disse fire områdene er; Sirkulær økonomi, klima- og miljøpåvirkning, kompetanse og arbeidsmiljø, ansvarlig og transparent verdiskapning.



Mikael Robertsen jobber med behandling av metallavfall på Vikan Avfallsmottak



# Vesentlighetsanalyse





Gjennom analysen identifiserte Iris Salten 13 vesentlige temaer for konsernet

Etter beste praksis har Iris Salten gjennomført en vesentlighetsanalyse med utgangspunkt i den oppdaterte GRI-standarden, for å identifisere hvilke bærekraftstemaer konsernet har størst påvirkning på og som er viktigst for interne og eksterne interessenter. I denne prosessen ble et bredt utvalg av ansatte og ledelsen fra alle selskapene i konsernet involvert. Samtidig ble det utført en interessentkartlegging, SWOT-analyse av konsernet og en benchmarking av sammenlignbare selskaper i renovasjonsbransjen.

Iris Salten sine interessenter er våre eiere, altså kommunene i Salten, samt innbyggere og næringsliv i Salten som leverer avfall til oss, naboer til våre anlegg, tilsynsmyndigheter og samarbeidspartnere. I tillegg kunder og leverandører til våre selskaper innen Blå næring, som landbasert industri i Norge og Skandinavia, avfallsdeponier, kommunale renseanlegg samt interesseorganisasjoner for bruk av avfallsfraksjoner i vannrensesammenheng.



Iris samler inn papp- og papiravfall fra hele Salten, her ser vi Hallvard Kristensen

Resultatene fra arbeidet ble analysert og vurdert i et arbeidsmøte med representanter fra hele konsernet. Gjennom analysen identifiserte Iris Salten 13 vesentlige temaer for konsernet, som igjen ble gruppert i fire strategiske fokusområder for bærekraft som Iris Salten skal prioritere å jobbe med. Dette legger grunnlaget for bærekraftsarbeidet vårt og hva vi rapporterer på.

Se våre strategiske fokusområder for bærekraft på neste side.



## Våre strategiske fokusområder for bærekraft er:

Bærekraftsområde	Sirkulær økonomi	Klima og miljøpåvirkning	Kompetanse og arbeidsmiljø	Ansvarlig og transparent verdiskaping
<b>Ambisjon</b>	Iris Salten skal gå foran i bransjen nasjonalt gjennom å være en driver og foretrukket samarbeidspartner for en sirkulær økonomi i Salten	Iris Salten skal minimere negative påvirkninger på klima og miljø	Iris Salten skal jobbe aktivt for et trygt samfunn og godt arbeidsmiljø som tiltrekker, utvikler og ivaretar ansatte	Iris Salten skal være en transparent aktør som bidrar til ansvarlig verdiskaping
<b>Ambisjon</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sirkulærøkonomi</li> <li>• Innovasjon, forskning og teknologi</li> <li>• Samarbeid og partnerskap</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Energibruk og effektivisering</li> <li>• Forurensning</li> <li>• Klimagassutslipp</li> <li>• Logistikk</li> <li>• Farlig avfall</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Helse, miljø og sikkerhet</li> <li>• Kompetanseutvikling, opplæring og rekruttering</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lokal verdiskaping</li> <li>• Kommunikasjon og markedsføring</li> <li>• Ansvarlig innkjøp og leverandørkjede</li> </ul>
<b>FNs bærekraftsmål</b>	   	 		 

Bærekraftsområdene er tett koblet til Iris Saltens overordnede strategi og visjon «Sammen skaper vi fremtiden», samt de av FNs bærekraftsmål som Iris Salten har prioritert å jobbe med. For hvert bærekraftsområde har det blitt etablert et ambisjonsnivå og spesifikke mål, tiltak og KPIer som skal sikre bred forankring for bærekraftsarbeidet i konsernet og bidra til vår overordnede strategi.

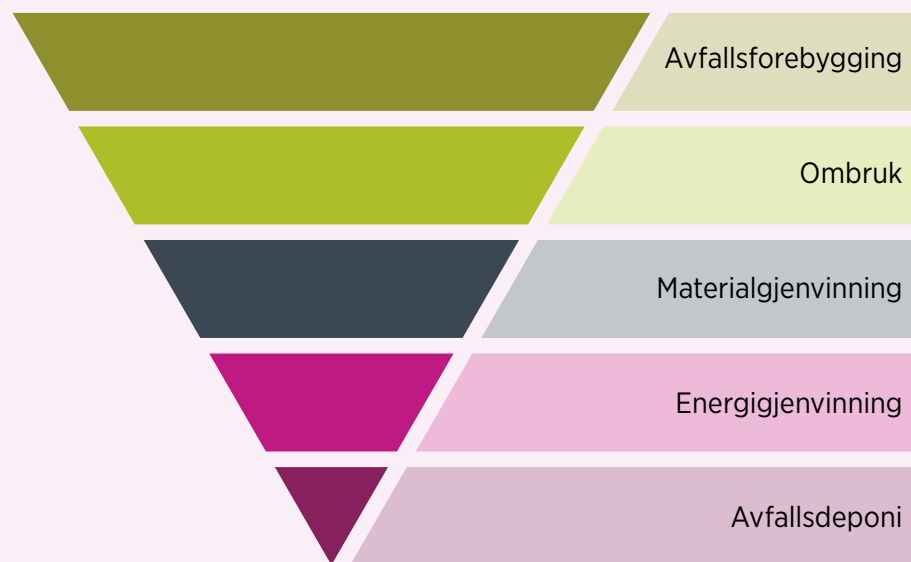
I de neste kapitlene presenterer vi hvordan Iris Salten jobber med hvert av de fire fokusområdene for bærekraft, status for målene vi har satt oss, og på hvilken måte dette arbeidet bidrar til å oppnå FNs bærekraftsmål.



Iris Salten jobber for et trygt samfunn og godt arbeidsmiljø



# Bærekraftsområde 1: Sirkulær økonomi



En sirkulær økonomi handler om å beholde samfunnets ressurser i omløp så lenge som mulig, minimere utslipp til miljøet og behovet for uttak av ressurser fra naturen. Avfallsbransjen er en sentral aktør i en sirkulær økonomi, som kan bidra til at ressurser som blir sett på som avfall av noen, kan bli til en ny ressurs for andre.

Avfallspyramiden beskriver prioriteringer i avfallspolitikken, og er fundamentet for alt arbeid i konsernet og avfallsbransjen som helhet. Vi jobber med å bevege oss opp i avfallspyramiden fra avfall til ressurs, slik at minst mulig av avfallet legges på deponi og mest mulig blir til en ressurs i form av energi-, materialgjenvinning og ombruk. Dette bidrar til å bevare ressursene lengre og redusere miljøpåvirkningen fra avfallshåndteringen.

På deponiet havner avfall som vi i dag ikke har teknologi til å behandle og gjøre om til et nytt råstoff. Deponiet på Vikan er bygget slik at avfallet som legges der ligger på en sikret grunn og at naturen rundt ikke påvirkes av eventuelle avrenninger fra avfallet. Ved energigjenvinning utnytter vi energien i avfallet til oppvarming ved forbrenning. Materialgjenvinning innebærer at avfallet blir behandlet og omdannet til råstoffer til nye produkter. Ved materialgjenvinning utnytter vi avfallet som en ressurs til nye produkter flere ganger. Ved ombruk anvender vi produktet i sin mer eller mindre opprinnelige form.





God sortering gir avfallet mer verdi.

Transport og gjenvinningsprosesser medfører utslipp. Ved materialgjenvinning og ombruk er gevinsten ved å unngå produksjon av nye produkter og uttak av nye råstoffer langt større enn utslippene knyttet til transport og behandling. Det er her kvaliteten på våre tjenester er avgjørende; jo bedre vi kan legge til rette for god sortering hos innbyggerne og næringslivet i Salten, jo mer av avfallet kan forbli i det sirkulære kretsløpet som ressurser. God sortering gir avfallet mer verdi.

#### Vesentlige tema:

Sirkulærøkonomi - Innovasjon, forskning og teknologi  
- Samarbeid og partnerskap

#### Relevante bærekraftsmål



#### Ambisjon

Iris Salten skal gå foran i bransjen nasjonalt gjennom å være en driver og foretrukket samarbeidspartner for en sirkulær økonomi i Salten

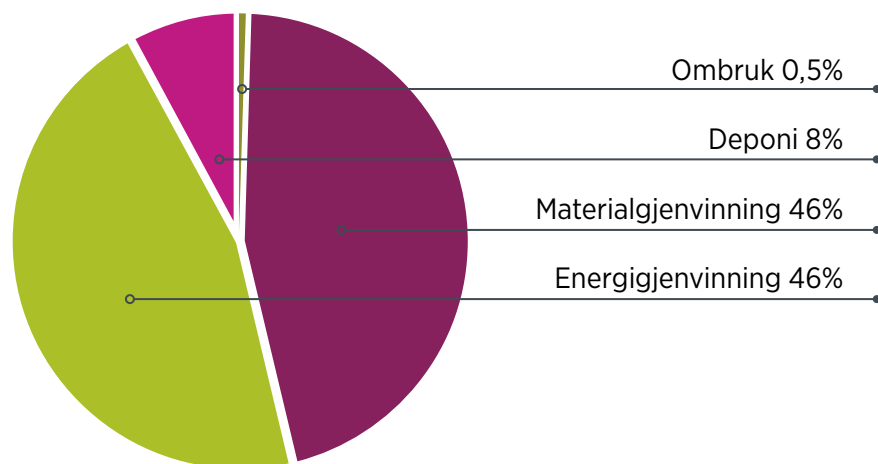


Foto: Marthe Mølstre

Sandra Paulsen med plastemballasje

Mål	KPI	Status 2022
<p><b>Hovedmål:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Iris Salten skal være 55% sirkulær innen 2025                             <ul style="list-style-type: none"> <li>↳ 60 % sirkulær innen 2030</li> <li>↳ 65 % sirkulær innen 2035</li> </ul> </li> </ul> <p><b>Delmål:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>1500 tonn varer til ombruk innen 2025</li> <li>55 % materialgjenvinning innen 2025</li> <li>Øke utsortering fra restavfallet med 10 % innen 2025 (husholdning og næring)</li> <li>Redusere mengden avfall til deponi til 2500 tonn (uten masser) innen 2025</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Sirkularitet (avfall sendt til materialgjenvinning og ombruk)</li> <li>Utsortering fra restavfallet til materialgjenvinning</li> <li>Avfall til deponi:</li> <li>Varer til ombruk:</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>46,5%</li> <li>3,2% av innkommet mengde restavfall</li> <li>4.921 t.</li> <li>386 t.</li> </ul>
<p>Iris Salten skal i perioden 2023-2025 delta i innovasjon- og forskningsprosjekter for å bidra til sirkulære avfallsløsninger.</p>	<p>Antall innovasjons- og forskningsprosjekter innen sirkulære avfallsløsninger</p>	<p>8</p>

### Fordeling avfallsbehandling 2022



For å bidra til å skape sirkulære avfallsløsninger og løfte avfallet opp i avfallspyramiden er det nødvendig å samarbeide med andre og arbeide aktivt med utvikling. Iris Salten og konsernets datterselskaper skal delta i relevante samarbeid, partnerskap og innovasjons- og forskningsprosjekter for å fremskaffe ny kunnskap og nye løsninger.



Foto: Marthe Mølstre

Ombruk av gamle tekstiler på kreativ workshop under Gjenbruksuka 2022



Foto: Marthe Mølstre

Gamle leker får nytt liv på Gjenbruksuka 2022

I 2022 har vi deltatt i flere innovasjons- og forskningsprosjekter relatert til sirkulær økonomi i samarbeid med andre næringslivsaktører, kommuner og forskningsinstitusjoner. Vi har utforsket løsninger for å løfte avfallet oppover i avfallspyramiden og øke andelen avfall som kan gå til ombruk og materialgjenvinning.

## Slik har vi jobbet med ombruk i 2022

### ➔ *Ombruksstrategi Salten*

I desember 2022 vedtok styret i Iris Salten en ny ombruksstrategi for konsernet. Det er pekt ut tre strategiske hovedmål som skal være retningsgivende for det videre arbeidet i virksomheten;

1. Iris Salten skal bidra til at innbyggere, næringsliv og offentlig sektor har kunnskap om og engasjement for ombruk og avfallsreduksjon.
2. Det skal være enkelt å gjøre bærekraftige valg i Salten. Iris Salten skal bidra til at innbyggere, næringsliv og offentlig sektor har gode og tilgjengelige løsninger som sikrer ombruk og avfallsreduksjon.
3. Iris Salten skal gå foran som et godt eksempel, og iverksette gode løsninger som sikrer ombruk av avfallsreduksjon i egen virksomhet.

I løpet av første halvår 2023 utarbeides det en handlingsplan for hvordan virksomheten skal jobbe videre med å sette strategien ut i praksis, for å styrke Iris Saltens tilrettelegging for ombruk og avfallsreduksjon frem mot 2035. For å styrke konsernet ansatte vi en prosjektutvikler med ombrukskompetanse i august 2022.



Iris Produksjon jobber med ombruk av byggematerialer

### ➔ Ombruk av byggevarer

I 2022 tok vi en posisjon i å løfte avfall fra byggenæringen i avfallshierarkiet ved å se på mulighetene for ombruk av byggematerialer i samarbeid med Glimtech til FK Bodø/Glimt sitt nye stadion. Prosjektet, kalt Bodø Storstue, har store miljøambisjoner knyttet til bygge- og dekorasjonsmaterialer der det er sterkt ønske om ombruk. Prosjektet har gitt oss en posisjon for å starte opp utsalg av byggevarer som ellers ville ha blitt avfall.

### ➔ Gjenvinning av masser Sjøgata

Vi har sammen med Bodø kommune og Veinor etablert gravingen i Sjøgata som et pilotprosjekt for gjenvinning av masser. Prosjektet vil gi oss nyttig erfaring med henhold til praktisk gjennomføring, renseresultater og effekt på reduksjon av klimagassutslipp ved å erstatte jomfruelige masser. Massene fra prosjektet begynte å komme inn på slutten av året 2022, og vi regner med å kunne levere ut gjenbruksmasser våren 2023.



Julepynt av gjenbruksmaterialer henges opp

### ➔ Ombruk av tekstiler

Vi har en avtale med UFF på innsamling av tekstiler til ombruk. Iris Salten sitter i styringsgruppen til Avfall Norges nasjonale prosjekt Tekstil2025, som har jobbet bredt med kompetanse i bransjen og rammene rundt tekstiler til ombruk og til materialgjenvinning. I tillegg har vi bidratt inn i forskningsprosjektet «Wasted textiles» ved tilgjengeliggjøring av data fra et utvalg av våre husholdninger som frivillig har bidratt inn i prosjektet.

### ➔ Gjenbruksuka 2022

Vi var med i prosjektgruppen bak Gjenbruksuka 2022, der formålet var å legge til rette for at gjenbruk blir en naturlig del av byen vi bor i. Under Gjenbruksuka inviterte vi til vårt første ombruksmarked på Egna. Vi markedsførte og satt opp rigg for salgsboder privatpersoner kunne leie.

### ➔ Gjenbrukspynt til jul

1. desember 2022 inviterte vi i samarbeid med Arktisk filmharmoni, Re og Stormen konserthus til en førjulsaktivitet for skole- og barnehagebarn i Salten der juletreet i Stormen ble pyntet med gjenbrukspynt – deriblant gamle noteark, garn og melkekartonger.



Barnehagebarna i juletrepynting





## Slik har vi jobbet med økt materialgjenvinning i 2022

### ➔ *Materialgjenvinning av plast (bilde av plast)*

Sammen med Nova Sea, Løvold Solution, Retura HAF og Lofotteina startet Iris Produksjon selskapet Helgeland Plastterminal i 2022. Selskapet skal gjennomføre et forprosjekt med hensikt å starte materialgjenvinning av plast på Helgeland.

For å øke materialgjenvinning av isopor ble det bestilt en isoporpresse i 2022 for etablering og oppstart tidlig i 2023.

Iris har også i 2022 tatt en større posisjon innen blå næring og etablerte et eget mottaksområde for hardplast til materialgjenvinning, en fraksjon som tidligere ble sendt til deponi.

### ➔ *Mat til mat*

I 2022 inngikk vi et samarbeid med selskapet Ecoprot AS, i dag Hermetia, i Meløy om å utrede mulighetene for å produsere fôr til svarte soldatfluelarver av matavfall. Prosjektet kan bidra til stor reduksjon av klimagassutslipp fra behandling av matavfall sammenlignet med dagens utendørs kompostering, i tillegg til å ta vare på og utnytte næringsstoffene i matavfallet. Oppsirkulering av matavfall til mat regnes som den mest fordelaktige formen for materialgjenvinning av matavfall.



Innsamlet hardplast til materialgjenvinning



NRK på besøk i forbindelse med vårt samarbeid med Hermetia og mulighetene for å produsere fôr til svarte soldatfluelarver av matavfall



## Bærekraftsområde 2: Klima- og miljøpåvirkning





Foto: Iris

Vår ambisjon er et nullutslipp Vikan.

Transport og behandling av avfall medfører utslipp til jord, vann og luft, og er en kilde til lokale og globale miljøproblemer. I nærmiljøet rundt Vikan avfallsanlegg medfører behandlingen av avfallet lukt, skadedyr, flygeavfall og sigevann fra deponi, men vi jobber for å redusere ulempene for nærmiljøet i størst mulig grad. Vår ambisjon er et Nullutslipp Vikan i 2030.

Transportvirksomheten og maskindriften i selskapet medfører forurensning av det ytre miljø gjennom eksosutslipp, støv og støy. Vi jobber med reduksjon av disse utslippene gjennom vekt- og volumoptimalisering av transport, ved å ta i bruk elektriske maskiner ved behandling av avfall, nullutslippskjøretøy og biodrivstoff, og å redusere transport av avfall til gjenvinning langs vei ved bruk av båt og tog eller valg av lokale løsninger når dette er mulig.

Det er Iris Saltens oppgave å velge gode løsninger som reduserer miljøpåvirkningene knyttet til behandling av avfall. I tillegg skal vi sikre forsvarlig håndtering av farlig avfall for å unngå farer knyttet til helse- og miljøskadelige stoffer, og at uønskede stoffer tas ut av kretsløpet.

**Vesentlige tema:**

Energibruk og effektivisering – Forurensning – Klimagassutslipp – Logistikk - Farlig avfall

**Relevante bærekraftsmål:**



**Ambisjon:**

Iris Salten skal minimere negative påvirkninger på klima og miljø



Mål	KPI	Status
<p><b>Hovedmål:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Innen 2030 skal vi redusere 55% av konsernets egne klimagassutslipp (scope 1 og 2)</li> </ul> <p><b>Delmål:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Nullutslipp på Vikan avfallsanlegg innen 2030</li> <li>Redusere utslipp fra reisevirksomhet med 55% innen 2030</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tonn CO<sub>2</sub>-ekvivalenter pr Scope</li> <li>Reduksjon av klimagassutslipp i t CO<sub>2</sub>e og i %</li> <li>Utslippintensitet: t CO<sub>2</sub>e/tonn avfall behandlet og/eller per MNOK omsetning (scope 1 og/eller 2)</li> <li>Utslipp fra reisevirksomhet</li> <li>Utslippintensitet (Scope 1 og/eller 2 tCO<sub>2</sub>e per tonn avfall behandlet)</li> <li>Reduksjon av tCO<sub>2</sub>e per tonn avfall behandlet (eksl. og inkl. deponi)</li> </ul>	<p>Klimagassutslipp er beregnet selskapsvis i 2022. I tillegg er det gjort en klimafotavtryksanalyse av hele verdikjeden for avfallsbehandlingen, fra avfallet oppstår til det er ferdig behandlet.</p> <p>Fra 2023 vil vi jobbe med å rapportere helhetlig på valgte indikatorer.</p> <p><b>Direkte utslipp:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Iris Service: 516 tonn CO<sub>2</sub></li> <li>Retura Iris: 472 tonn CO<sub>2</sub></li> <li>Iris Produksjon: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Drivstoff: 384 tonn CO<sub>2</sub>e</li> <li>- Kompostering: 4051 tonn CO<sub>2</sub>e</li> <li>- Deponi: 4322 tonn CO<sub>2</sub>e</li> </ul> </li> </ul>
Redusere fossilt drivstoff pr tonn avfall behandlet med 55% prosent	<ul style="list-style-type: none"> <li>Liter drivstoff maskiner knyttet til avfallsbehandlingen</li> </ul>	199 790 liter, hvorav 30% HVO (biodiesel)
Iris Salten skal redusere utslipp fra kjøretøy med 55% innen 2030	<p>Liter drivstoff kjøretøy inntransport avfall</p> <p>Andel (%) lav- og nullutslippskjøretøy</p> <p>Antall kjørte kilometer avfall fra Vikan til gjenvinningsanlegg nedstrøms</p> <p>Fordeling tonn avfall på transportmiddel nedstrøms:</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Husholdningsrenovasjon: 195 000 liter</li> <li>Næringsavfall: 176 000 liter</li> <li>Husholdningsrenovasjon: 0%</li> <li>Næringsavfall: 6%</li> <li>542 000 km</li> <li>Veitransport: 65 %</li> <li>Togtransport: 4 %</li> <li>Båttransport: 31 %</li> </ul>







Mål	KPI	Status
Iris Salten skal redusere feilsortering i restavfallet fra husholdningene med 30% innen 2025	Feilsortering i restavfallet	67% (2020, husholdningsavfall)
	Totalt avfall (i tonn og tCO <sub>2</sub> e)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 37 124 tonn husholdningsavfall innsamlet</li> <li>• 25 000 t CO<sub>2</sub>e netto klimagevinst</li> </ul>
	Tonn husholdningsavfall og fordeling på fraksjoner:	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Matavfall: 15 %</li> <li>• Plastemballasje: 2,3%</li> <li>• Glass- og metallemballasje: 3,6%</li> <li>• Blandet papir: 7,4%</li> <li>• Restavfall: 31,1%</li> <li>• Tekstiler: 1%</li> <li>• Trevirke: 13,6%</li> <li>• Øvrige: 26%</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Iris Salten skal ha null forurensning til luft, jord og vann som bidrar til skade på helse eller trivsel for mennesker, dyr og natur</li> <li>• Iris Salten skal ha null skade på mennesker, dyr og natur fra farlig avfall</li> <li>• Øke antall kilo farlig avfall mottatt fra husholdning med 15%</li> </ul>	Avfall behandlet på Vikan (med/uten masser)	164 490 tonn / 70 004 tonn
	Farlig avfall mottatt fra husholdninger	1329 tonn / 6,6 % av husholdningsavfallet



## Klimaregnskapet

I tillegg til at vi har beregnet direkte utslipp fra driften til Iris Service, Retura Iris og Iris Produksjon, som vist i tabellen over, har vi sammen med konsulentselskapet Mepex gjennomført et livsløpsbasert klimaregnskap for avfallsbehandlingen til Iris, som tar inn alle utslipp som skjer fra avfallet oppstår til det er ferdig behandlet, samt gevinsten i form av sparte utslipp ved at gjenvinning gjør at man unngår produksjon av nye materialer. Tallene i figuren under samsvarer ikke helt med beregningene av direkte utslipp, da det livsløpsbaserte klimaregnskapet tar inn også indirekte utslipp knyttet til de ulike aktivitetene.

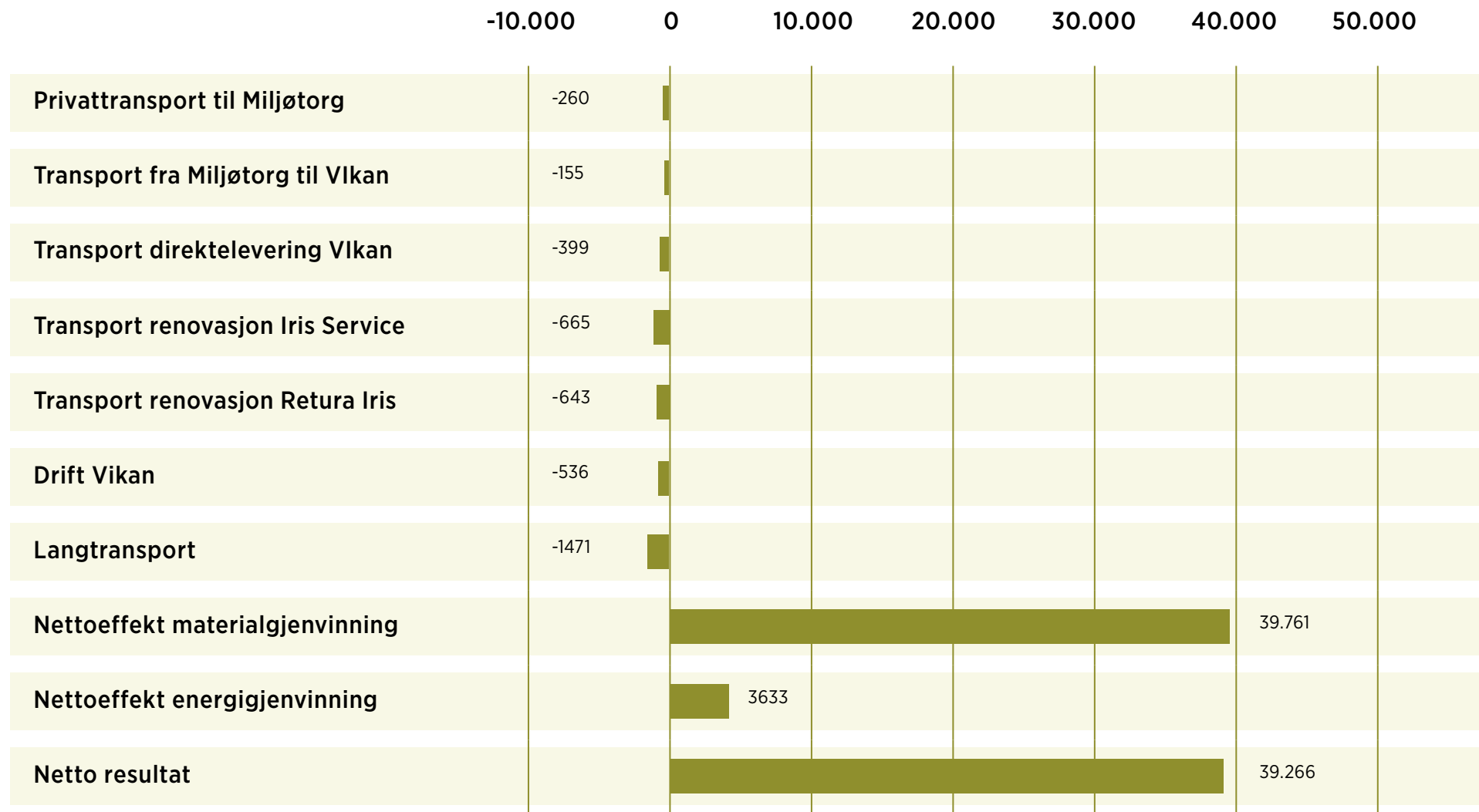
Klimaregnskapet viste at avfallsbehandlingen i 2022 ga en netto klimagevinst på 39 000 t CO<sub>2</sub>-ekvivalenter, noe som tilsvarer det årlige utslippet fra 22 000 bilsbiler. Materialgjenvinning og energigjenvinning fører til besparelser i klimautslipp ved at man unngår produksjon av jomfruelige materialer eller bruk av alternativt brensel, noe som langt mer enn oppveier for utslippene som oppstår i forbindelse med transport og behandling av avfall.



Retura Iris's første elektriske kassebil kom på veien i 2023

Iris-selskapene jobber med å redusere utslipp fra egen drift, blant annet gjennom ruteoptimalisering, investering i mer effektive maskiner og kjøretøy, nullutslippskjøretøy og bruk av biodiesel. Samtidig viser resultatene fra klimaregnskapet viser at det viktigste vi kan gjøre er å sørge for at mest mulig av avfallet som oppstår går til ombruk eller materialgjenvinning. Den største klimagevinsten kommer allikevel fra avfall som ikke oppstår – når man klarer å få produkter og materialer man allerede har i omløp til å vare enda lengre eller gjenbrukes.

### Klimagevinst/utslipp ulike aktiviteter (tonn CO<sub>2</sub>e)



Figuren illustrerer utslipp (negative verdier) og klimagevinst (positive verdier) fra de ulike aktivitetene avfallet gjennomgår, og det er tydelig at gevinsten ved gjenvinning er langt høyere enn utslippene knyttet til transport og behandling av avfall.

”

Sorteringsanalyser av restavfallet fra husholdningene viser at bare en tredjedel av restavfallet faktisk er restavfall.

## Redusere restavfallsmengden og forbedre kildesorteringen

Restavfall er avfall som ikke kan materialgjenvinnes til nye produkter, og dette avfallet blir derfor brent og produsert varme av. Dette skaper klimagassutslipp, som ikke fullt ut oppveies av gevinsten ved å erstatte annet brensel med restavfall. I 2022 førte hvert tonn restavfall til et netto klimagassutslipp på 119 kg. Det er derfor viktig å jobbe for å redusere restavfallsmengden mest mulig, slik at avfall som kan materialgjenvinnes får et nytt liv og bidra til å redusere klimagassutslipp. Sorteringsanalyser av restavfallet fra husholdningene viser at bare en tredjedel av restavfallet faktisk er restavfall. Det er altså stort potensiale for bedre sortering og reduserte klimagassutslipp fra håndtering av restavfall.

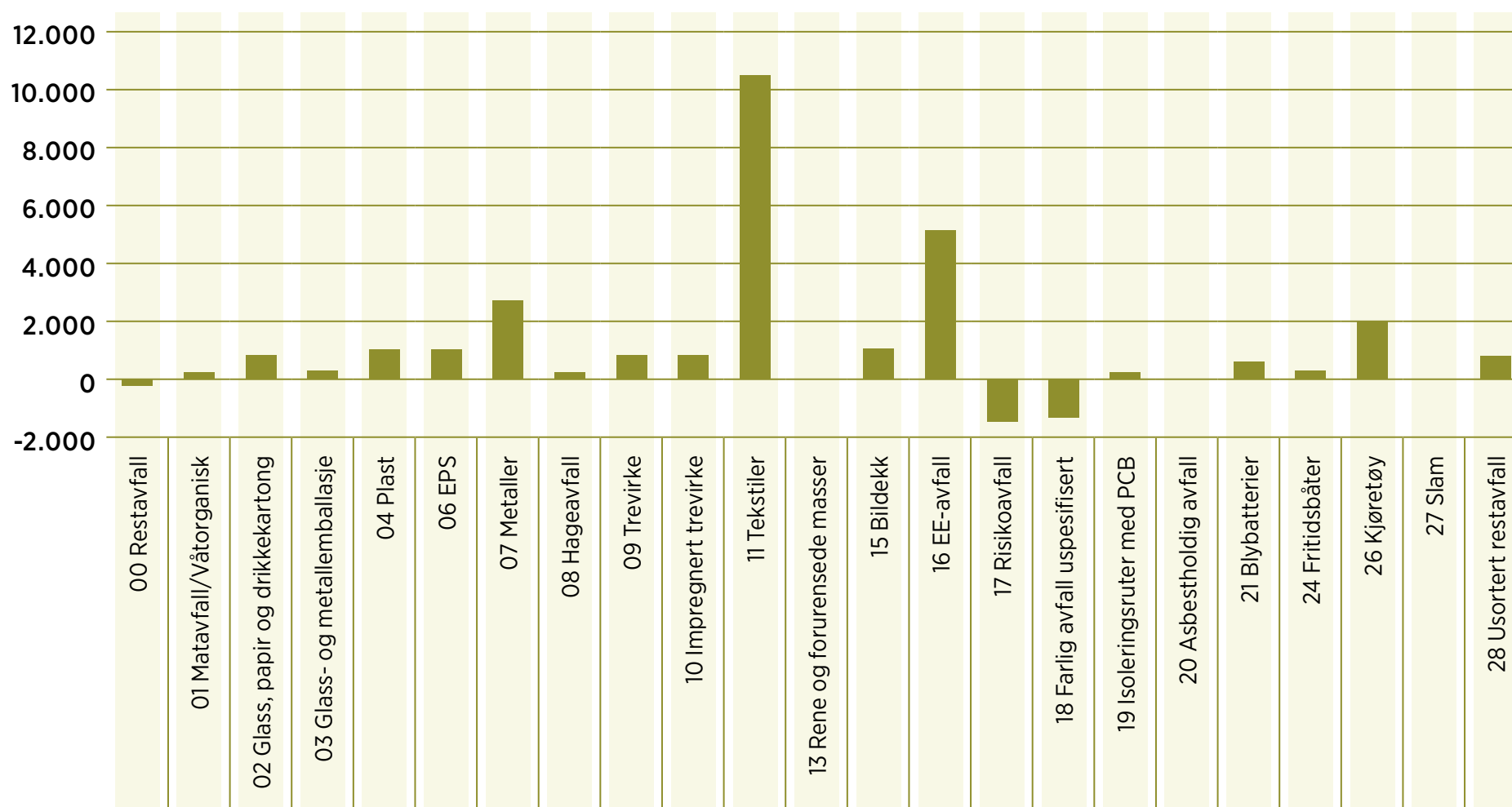
For å stimulere til redusert restavfallsmengde har vi i 2022 jobbet for at det bare skal leveres avfall i blanke sekker på miljøtorgene, vi har jobbet med løsning for fritidsrenovasjon, strategi og handlingsplan for ombruk i Salten og startet pilotprosjekt for ombruk av byggevarer.

Vi bruker våre kommunikasjonsflater aktivt til å hjelpe innbyggere og virksomheter i Salten til å bli bedre på sortering, og jobber samtidig kontinuerlig med å finne de beste løsningene for materialgjenvinning av avfall. Iris Salten har en egen kommunikasjonsstrategi som blant annet bygger på føringene og målene innenfor bærekraftsarbeidet.

Jonas Kolstad frontet vår ”Blanke sekker”-kampanje



## Klimagevinst/utslipp ulike aktiviteter (tonn CO<sub>2e</sub>)



Figuren illustrerer at det er spesielt høy klimagevinst forbundet med behandlingen av tekstiler (ombruk), EE-avfall og metaller (materialgjenvinning), mens det er et netto utslipp knyttet til behandlingen av restavfall, risikoavfall og farlig avfall, som alle går til energigjenvinning.

## Utslipp til nærmiljøet



### **Sigevann**

For å hindre utslipp til nærmiljøet samler vi sigevannet fra deponiet opp i et lukket system der det renses for tungmetaller og miljøgifter med teknologi fra Mivanor før det slippes ut i Saltenfjorden. Vi oppnår høy grad av rensing, men på grunn av hendelser med stans på renseanlegget samt perioder med overløp grunnet mye nedbør var gjennomsnittsverdiene for kobber, jern, bly og sink over tillatte grenseverdier i 2022. Det er også avrenning fra øvrige flater på Vikan som bidrar til forurensning av vann, og vi jobber for å ikke ha ubehandlet utslipp av vann fra noen kilder.

### **Skadedyr**

Vi har hatt utfordringer med høy bestand av skadedyr i perioder. En høy rottebestand på Vikan har spesielt vært en utfordring i 2022. Vi har en avtale med skadedyrbekjemper som følger opp bestanden skadedyr på og i nærmiljøet til Vikan, og vi jobber aktivt med å legge til rette for dårlige forhold for skadedyrene

slik at bestandene ikke bygger seg opp. Dette omfatter spesielt å sende avfall til gjenvinning fortløpende for å unngå opphopning av lagret avfall der skadedyrene trives. I tillegg har vi rottefeller, «birdalert» som skremmer fugl, og skyting av rotter og kråker innenfor tillatt jakttid. Vi samarbeider også godt med naboer ved Vatnvatnet med tanke på skadedyr i nærmiljøet til Vikan.



Behandling av matavfall på Vikan



### **Farlig avfall**

Farlig avfall er avfall som er brannfarlig, eksplosivt eller inneholder stoffer som kan føre til skade på helse eller miljø. Dette avfallet skal håndteres forsvarlig gjennom hele verdikjeden, og det stilles strenge krav til lagerhold, pakking, transport og gjenvinning. I Iris har vi flere godkjente sikkerhetsrådgivere, samt ansatte med god kompetanse, og strenge rutiner og prosedyrer for å sikre at avfallet blir håndtert forsvarlig, i henhold til lovkrav og slik at uønskede stoffer ikke gjenvinnes tilbake til kretsløpet. Vi har en målsetning om å øke mengden farlig avfall innsamlet fra husholdningene, da vi ønsker å sikre en forsvarlig håndtering av avfall som gjerne står lagret i boder og kjellere, eller som ellers ville havnet i restavfallet.



### **Lukt og flygeavfall**

For å hindre spredning av flygeavfall arrangerer vi plukking av avfall rundt våre anlegg ved snøsmelting og ved hendelser med forsøpling. Vi gjør også tiltak for å forebygge flygeavfall ved å ikke tømme overfylte dunker, sikre last, sette gjerder rundt utsatte områder, og emballering av avfall. Marin forsøpling er et økende miljøproblem, og Iris Salten har siden 2011 koordinert dugnadsaksjonen Aksjon Reine Strender der mange hundre innbyggere i Salten tar ansvar og viser engasjement for å rydde plast og annet avfall i naturen fra over

500 strender og kystområder. Tiltak vi gjør for å hindre lukt er å registrere luktmeldinger fra naboer og sammenstille dette med driftslogg og værdata for å lære hva som skaper lukten. Dermed kan vi tilpasse driften på Vikan til værforhold for å unngå sjenerende lukt for naboene våre. Vi jobber også med langsiktige tiltak som omhandler hvordan vi skal drive Vikan i fremtiden og hvordan vi skal behandle avfallet – spesielt våtorganisk avfall.



Fra "Aksjon Reine Strender" i 2021



## Bærekraftsområde 3: Arbeidsmiljø og kompetanse





Foto: Iris

Petter Bakkegård Olsen er lærling hos Iris Produksjon



Foto: Iris

Plukkanalyse av glass- og metallemballasje høsten 2022. Besøk av Sirkel Glass og Norsk Gjenvinning

Arbeidsmiljø og sikkerhet er et viktig fokusområde i Iris, og vi arbeider etter det overordnede målet om at ingen skal få skader eller helseplager som følge av vår drift. For å oppnå dette arbeides det aktivt og systematisk for å sikre gode og likestilte fysiske, psykososiale og organisatoriske forhold.

I IRIS er hver enkelt medarbeider en viktig bidragsyter til at vi når våre felles mål. Som ledd i utviklingen av medarbeiderne, og virksomheten som helhet, må vi arbeide systematisk med forbedringer. Verneombudene i Iris bidrar aktivt i arbeidsmiljøarbeidet i egne verneområder. Det arbeides godt for at risikoforhold skal være kjent og for at risikovurderinger skal være en integrert del av daglig arbeid.

For å sikre en bærekraftig og forsvarlig håndtering av avfallet kreves det kompetente ansatte, og innbyggere og virksomheter som forstår viktigheten av å kildesortere avfallet. Det er derfor viktig for oss at ansatte får gode tilbud om kompetanseheving og

videreutdanning, samt å bruke våre kommunikasjonskanaler til å styrke befolkningens kunnskaper om sortering av avfallet og hva som skjer med avfallet Iris samler inn.

**Vesentlige tema:**

Helse, miljø og sikkerhet -  
Kompetanseutvikling, opplæring og rekruttering

**Relevante bærekraftsmål:**



**Ambisjon:**

Iris Salten skal jobbe aktivt for et trygt samfunn og godt arbeidsmiljø som tiltrekker, utvikler og ivaretar ansatte



Mål	KPI	Status 2022
<ul style="list-style-type: none"> <li>Iris Salten skal gjennomføre relevante opplæringstiltak for å styrke kunnskapen om avfallshåndtering og avfallsreduksjon i befolkningen innen 2025</li> <li>Iris Salten skal bidra til yrkesfaglig opplæring med minst 5 kandidater/lærlinger</li> <li>Alle ansatte skal få tilbud relevante kurs og oppdateringer årlig</li> </ul>	<p>Antall visninger i kommunikasjonskanaler</p> <p>Antall traineer</p> <p>Antall lærlinger</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Hjemmeside www.iris-salten.no unike sidevisninger: 419 626</li> <li>Facebook-sidebesøk: 15 919</li> <li>Instagram-sidebesøk: 2518</li> </ul> <p>2 pr 31.12.22, 3 i løpet av året</p> <p>4</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Iris Salten vil arbeide for et totalfravær på &lt; 4% innen 2025</li> <li>Iris Salten har en nullvisjon for skader på arbeidsplassen</li> </ul>	<p>Sykefravær</p> <p>Gjennomført medarbeiderundersøkelse med svarprosent (ja/nei og % svar):</p> <p>Antall nyansettelser:</p> <p>Andel (%) turnover:</p> <p>Antall hendelser med skade:</p>	<p>5,2%</p> <p>Ja, 84% besvarelse</p> <p>23 stk</p> <p>30 stk sluttet av 173 ansatte = 17%</p> <p>11</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Iris Salten skal 50% kvinner i ledelsen</li> <li>Iris Salten skal øke kvinneandelen i alle stillingsnivåer</li> </ul>	<p>Kvinner/menn (i antall og %):</p> <p>Kvinner i ledelsen (daglige ledere og mellomledere):</p> <p>Kvinner i styrene:</p> <p>Ansatte fordelt på ansettelsesforhold:</p>	<p>55 kvinner (32%) / 118 menn (68%)</p> <p>14 kvinner av 28 stk / 50%</p> <p>18 kvinner av 37 stk / 48,6%</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Faste stillinger 100%: 150 ansatte</li> <li>Faste deltidsstillinger: 21 ansatte</li> <li>Midlertidige stillinger: 9 ansatte</li> </ul>



Fra Irisdagen på Vikan i 2021

## Kommunikasjon

Iris bruker sin posisjon og sine kommunikasjonsflater aktivt til å lære opp befolkningen i Salten om betydningen av sortering, gjenbruk, avfallsreduksjon og reduksjon av matsvinn, hvordan avfallet skal sorteres med mer.

I listen over fokusområder for kommunikasjonsstrategien til Iris finner vi tre punkter som skal være med på å fremheve arbeidet med bærekraft, og forankre dette begrepet i Salten.

- Folk i Salten har tillit til at IRIS tar ansvar og forvalter ressursene på en bærekraftig måte
- Ressursene fra Salten beveger seg oppover i avfallspyramiden og vi øker sorteringsgraden
- Folk og næring i Salten anser IRIS som en viktig bidragsyter til at dagens og fremtidens Salten er en god plass å bo

Iris har jevnlig besøk og omvisninger på anlegget på Vikan av blant andre skoleklasser, studenter og andre virksomheter.

I september 2022 åpnet vi for andre gang avfallsanlegget på Vikan for folk i Salten, og gjennomførte omvisninger, demonstrasjoner av maskiner og utstyr, konserter, quiz og lignende, rettet mot barnefamilier i Salten.

## Arbeidsmiljø

I 2022 har vi totalt 11 skadetilfeller på personell. Det har ikke vært alvorlige ulykker med personskade. Vi jobber med å få på plass relevante målinger innen HMS og arbeidsmiljø, som H1 og H2. Vi vil fortsette å ha tett oppfølging av sykemeldte, gjennomgå og forbedre HMS-rutiner og ha et økt fokus på HMS i hverdagen. I 2023 gjennomfører vi vår første "HMS-dag" for alle ansatte med tilknytning til Vikan med fokus på trafiksikkerhet.

Vi ønsker å forbedre innsikten i vår bedriftskultur, og bli vurdert i forhold til andre gode virksomheter, slik at vi kan arbeide systematisk for å bli en bedre arbeidsplass. I den forbindelse har vi i 2022 gjennomført en kultur- og medarbeiderundersøkelse "Great Place to Work". Resultatene viser at arbeidsmiljøet i konsernets selskaper er godt, men vi også ser at vi har forbedringsområder som vi vil jobbe med. Sammen skal vi forme tiltak til forbedring, og vi vil gjennomføre kartleggingen på nytt i 2023.



Ken-Thomas Olsen - driftsoperatør i restavfallshallen på Vikan Avfallsanlegg



## Opplæring, trainee og lærlinger

Kompetanseheving og opplæring skjer hele tiden på alle nivå. I 2022 kan særlig nevnes kurs i medietrening for hele konsernledelsen og Lean Gult Belte kurs for ledere og mellomledere i konsernet, og mange ansatte har gjennomgått førstehjelpkurs.

Trainee Salten er et samarbeid mellom flere selskaper i Salten-regionen med formål å trekke høyt utdannede personer til regionene. Iris Salten IKS har hatt en aktiv rolle både under etablering og fortløpende finansiering gjennom Irfondet. I 2022 har konsernet hatt tre traineer, og siden etableringen har konsernet hatt over 20 traineer, og flere er ansatt i faste stillinger i dag. Flere selskaper i konsernet er godkjente lærebedrifter, og konsernet har i 2022 hatt gleden av å ha fire dyktige lærlinger.

## Likestilling, diskriminering og etnisitet

Selskapets personalpolitikk anses å være kjønnsnøytral. Ved rekruttering søkes den beste kvalifiserte, men ved ellers like forhold vil en person av det underrepresenterte kjønn bli foretrukket. Konsernet har flere ansatte med etnisk minoritetsbakgrunn. I 2022 er 32% av de ansatte i konsernet kvinner, mens det er 50% kvinner blant ansatte i leder- og mellomlederstillinger. I styrene i Iris-selskapene var det i 2022 48,6% kvinner.

Konsernstyret har vedtatt lønnspolitisk plan som et strategisk styringsdokument for lokal lønnsdannelse ved IRIS Salten IKS og datterselskaper. Iris-selskapene skal sikre at det ikke diskrimineres ved tildeling av lønn eller arbeidsvilkår, i tråd med konsernets etiske retningslinjer. Lønnsfastsettelse skal følge likelønnsprinsippet. Regler, krav og praksis skal bidra til forutsigbarhet samt rett fastsettelse av lønn, uavhengig av kjønn, alder og etnisitet.



Foto: Marthe Mølstre

Janne Strand - driftsoperatør på vårt avfallsanlegg

# Bærekraftsområde 4: Ansvarlig og transparent verdiskapning



Foto: Marthe Mølstre

Gutta fra REN BY sørger for rene gater i Bodø sentrum



Foto: Marthe Mølstre

Kirkens Bymisjon + Retura Iris = REN BY

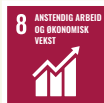
Iris Salten er en stor aktør med makt til å påvirke miljø, samfunn og økonomi i form av innkjøp, kommunikasjon og åpenhet.

Vi vektlegger i dag miljø i alle deler av konkurranser, både kvalifikasjonskrav, produktkrav og tildelingskriterier. Det vil variere fra konkurranse til konkurranse hvordan det er hensiktsmessig å ta inn miljøkrav, og vi vil fortsette å jobbe med hvordan vi kan gjennomføre innkjøp på best mulig måte for å skape miljø- og samfunnsgevinst. Vi vil også benytte muligheten vi har til å nå ut til mange mennesker til å gå foran som et godt eksempel ved å være åpen om våre påvirkninger og vårt bærekraftsarbeid, og drive «opplæring» av folk og virksomheter til å bli mer bærekraftige.

**Vesentlige tema:**

Lokal verdiskapning - Kommunikasjon og markedsføring - Ansvarlig innkjøp og leverandørkjede - Etterlevelse og transparens

**Relevante bærekraftsmål:**



**Ambisjon:**

Iris Salten skal være en transparent aktør som bidrar til ansvarlig verdiskapning





Mål	KPI	Status
Iris Salten skal øke åpenheten om eget bærekraftsarbeid gjennom å publisere årlig bærekraftsrapport	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Antall år med bærekraftsrapportering offentlig tilgjengelig:</li> <li>• Antall nyansatte med etikkopplæring:</li> <li>• Antall ansatte som har gjennomgått etikkopplæring</li> </ul>	<p>Gjøres for første gang for året 2022, i Iris Salten som helhet og i datterselskapet Retura Iris</p> <p>Alle nyansatte skal gjennomgå konsernets etiske retningslinjer for ansatte</p>
Iris Salten skal innen 30. juni 2023 få på plass rutiner som kan avdekke brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i konsernets leverandørkjede, og iverksette tiltak om nødvendig	Antall revisjoner av konsernet, interne revisjoner og revisjoner av kunder, leverandører og andre basert på risiko:	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Eksterne tilsyn og revisjoner av Iris: 4</li> <li>• Interne revisjoner er gjennomført for samtlige enheter/avdelinger i Iris-selskapene i 2022</li> </ul>
<p><b>Hovedmål:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Iris Salten skal aktivt bruke sin innkjøpsmakt og påvirke leverandører til å ta grønne valg</li> </ul> <p><b>Delmål:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Iris Salten skal vektlegge miljømessige forhold med minst 25% i sine anskaffelser der det er hensiktsmessig</li> <li>• Alltid velge miljøsertifiserte produkter (Miljøfyrtårnsertifisering, ISO14001) når mulig</li> </ul>	Antall anskaffelser hvor miljø har vært vektet minst 25%	Dette er ikke målt i 2022, men vi vil jobbe med å få dette på plass
Alle selskaper i konsernet skal støtte minst én samfunnsnyttig aktivitet ("hjertesak") årlig	Se beskrivelse av hjertesakene de ulike selskapene støtter under	3/5 datterselskap hadde hjertesak i 2022



Foto: Marthe Mølstre

Thor Einar Torrisen, gatesosionom, fra Kirkens Bymisjon

## Eget bærekraftsarbeid, etterlevelse og transparens

Iris Salten-konsernet har jobbet med bærekraft og innføring av tredelt bunnlinje siden 2020. Selskapene rapporterer til sine respektive styrer etter en tredelt bunnlinje, som betyr at både økonomi, miljø og samfunn tillegges vekt når selskapenes måloppnåelse skal vurderes. Det forventes også at både økonomi, miljø og samfunn hensyntas i større beslutninger og investeringer, og vi jobber for at bærekraft skal være en integrert del av hvordan vi jobber på alle nivå i selskapene.

I 2022 har vi utarbeidet og publisert en bærekraftsrapport for Iris-konsernet for første gang, og denne vil vi videreutvikle og utarbeide på årlig basis fremover. Dette innebærer blant annet at vi vil ansette en egen ressurs med ansvar for bærekraftsrapportering.

Vi vil offentliggjøre redegjørelsen for aktsomhetsvurderingene på Iris Saltens nettside innen 30. juni 2023, i tråd med åpenhetsloven.

## Etikk

Konsernstyret Iris Salten IKS har vedtatt etiske retningslinjer som beskriver hvordan Iris praktiserer likestilling og respekt for alle menneskerettigheter på arbeidsplassen. De etiske retningslinjene beskriver også at Iris Salten IKS og underliggende virksomheter skal drives rasjonelt, effektivt og med en lønnsomhet som gjør at forpliktelser overfor samfunnet, eiere, ansatte, leverandører og kunder kan innfris. Iris Salten skal fremstå med høye standarder for god forretningsskikk, og det skal også prege og etterspørres av våre leverandører og samarbeidspartnere. Vi skal hele tiden ta hensyn til miljø, og spørre oss selv om vi kan bli mer miljøansvarlige. Konsernets etiske retningslinjer er offentlig tilgjengelig på hjemmesiden til IRIS Salten.

Fremover skal vi utarbeide en etikk-opplæring ved nyansettelser og årlig gjennomgang med ansatte, og utarbeide Iris Saltens etiske retningslinjer som gjelder for leverandører og forretningspartnere.





## Ansvarlig innkjøp og leverandørkjede

Det er allerede et sterkt fokus på at miljø og samfunn skal vektlegges i innkjøp og leverandørkjeden, men vi vil fremover arbeide enda mer systematisk med dette feltet, blant annet ved å:

- Utarbeide rutiner og verktøy for risikovurderinger leverandørkjeden.
- Kartlegge, forebygge og begrense brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden (aktsomhetsvurderinger).
- Integre miljøkrav i anbuds- og kontraktmalene.
- Utvikle kvalifiseringskrav til ESG-forhold i verdikjeden.
- Utarbeide innkjøpspolicy med konkrete retningslinjer, ivareta hensyn til miljømessige, sosiale og forretningsetiske forhold i egne innkjøp av produkter og tjenester.
- Utarbeide rutiner og kontroller som sikrer at miljømessige forhold vektlegges med minst 25% i alle anskaffelser der det er hensiktsmessig.
- Kartlegge relevante miljøsertifiseringer og utarbeide prioriteringsliste med miljøsertifiserte produkter og tjenester.



Foto: Marthe Melstre

Noen av deltakerne i REN BY-prosjektet

## Hjertesak

Hvert selskap i konsernet øremerker og donerer midler eller bruker tid og kompetanse på en utvalgt samfunnsnyttig aktivitet, kalt "hjertesak".

Retura Iris har hatt Kirkens Bymisjon som hjertesak i 10 år. I 2012 startet Retura Iris og Kirkens Bymisjon et samarbeid om å holde gatene i Bodø rene, og har de senere årene hekket seg på flere av de andre arbeidstiltakene til Kirkens Bymisjon.

Mivanor støtter strandryddermiljøet, og bidrar i 2022 og 2023 til organisasjonen Haftor AS som jobber aktivt med miljøvern og strandrydding.

Labora sin hjertesak er kunnskapsdeling med barn og unge i lokalområdet, og dette skjer blant annet gjennom barnehagebesøk

på laboratoriet, jobbskygging og arbeidspraksis fra ungdomsskolene og besøk av forskningslinjen ved videregående skole.

Iris Produksjon sto i 2022 uten hjertesak da Omatt Gjenbruksmarked la ned driften på starten av året. Bedriften ønsker å videreføre ombrukssatsninger, spesielt i et frivillighetsperspektiv, som overordnet tema for deres hjertesak i årene fremover. Dette vil gjelde saker med både et miljø- og samfunnsperspektiv. I 2023 vil midlene gå til samarbeidet med Kirkens Bymisjon om gjenbruk av byggematerialer til oppussingen av deres "Værekraftsenter".



*Sammen skaper vi fremtiden*

*Bærekraftsrapporten er utformet av Iris Salten IKS  
i samarbeid med datterselskaper i konsernet og PWC.*

*Design: Deadline media*

*Eksterne lenker: [Etiske retningslinjer - Iris Salten](#)  
[Iris Salten årsregnskap 2022](#)*

*[iris-salten.no](https://iris-salten.no)*